

Divertikelsygdom (udposninger på tyktarmen)

Hvad er divertikelsygdom?

Divertikelsygdom skyldes udposninger af tyktarmens slimhinde gennem tyktarmvæggens muskellag. Hos nogle findes kun få divertikler, men oftest er der mange. I de fleste tilfælde findes divertiklerne i den nedadgående del af tyktarmen på venstre side.

I mange tilfælde medfører divertikler ingen symptomer eller gener, og tilstanden betegnes da divertikulose. Man anslår, at 10-20 % vil få gener fra divertiklerne, kaldet divertikelsygdom.

Hvad er symptomerne på divertikelsygdom?

Symptomerne ved divertikelsygdom er:

- Ændringer i afføringen - forstoppelse er hyppigere end diarre
- Luftgener, hvor maven kan føles oppustet
- Smerter i venstre side af maven som kommer og går. Smerterne lindres, når man har afføring

Kommer der betændelse i vævet omkring divertiklerne, kaldes tilstanden for divertikulit.

Symptomerne ved divertikulit er:

- Feber
- Vedvarende smerter i venstre side af maven
- Luftgener med oppustet mave
- Kvalme
- Enkelte gange blodig afføring

Hvilke symptomer skal du være særligt opmærksom på?

Ændringer i afføringen og smerter i den nedre del af maven er de mest almindelige symptomer. Pludselig frisk blødning fra tarmen kan ligeledes være et symptom på, at man har divertikler. Opstår der frisk blødning fra tarmen, skal man altid søge læge.

Hvordan stilles diagnosen?

Diagnosen stilles ofte ved kikkertundersøgelse af tyktarmen. Hvis der er mistanke om betændelse (divertikulit), vil lægen i den akutte fase undlade at foretage koloskopi, da det kan være smertefuldt og øge risikoen for at få hul på tarmen. Kikkertundersøgelsen foretages, når betændelsestilstanden er faldet til ro.

Hvorfor får man divertikelsygdom?

Det er sandsynligvis et samspil mellem flere faktorer, som danner grundlag for divertikelsygdom. Mekanismen er et forhøjet tryk i tarmen kombineret med svage områder i tarmvæggen.

Flere forhold kan gøre dig mere udsat for at få denne sygdom:

- Forstoppelse
- Har man irriteret tarm, har man større risiko for at få divertikler
- Fiberfattig kost øger risikoen for at få divertikelsygdom, da det øger risikoen for forstoppelse.
- Høj alder

Hvordan behandler man divertikelsygdom?

Patienter med divertikelsygdom bør spise regelmæssige fiberrige måltider. Dette synes dog overvejende at forebygge symptomer fra divertiklerne. Har man smerter, er virkningen af fibre mere usikker.

Det er normalt ikke nødvendigt at behandle medicinsk, og der findes ingen ideelle medikamenter. Blødgørende afføringsmidler kan dog afhjælpe forstoppelse i en periode.

Divertikulit:

Ved divertikulit er behandlingen primært flydende kost og ro. Bedres tilstanden ikke, kan man evt. overveje antibiotikabehandling i 7-10 dage kombineret med hvile og flydende kost. Størstedelen kan behandles hjemme med udmærket resultat.

Alvorlige tilfælde af akut divertikulit kan kræve indlæggelse på sygehus, hvor man behandles med antibiotika, væske og ernæring i blodåren. Tarmen får derved hvile, og tilstanden bedres som regel i løbet af 2-3 dage. I sjældne tilfælde kan en operation blive nødvendig.

Hvad kan jeg selv gøre?

Det er vigtigt, at man undgår at blive forstoppet. Det er også vigtigt at:

- Spise en kost der er rig på fiber
- Drikke rigeligt med væske
- Dyrke regelmæssig motion

Hvordan udvikler divertikelsygdommen sig?

Hos personer med divertikulose vil 10-20 % over tid få symptomer og gener - divertikelsygdom. De øvrige, altså 80-90 %, får ingen symptomer.

Blandt patienter med divertikelsygdom vil op mod 1/3 risikere gentagne episoder med divertikulit. Jo flere tilfælde af opblussende divertikulit du får, des større er risikoen for, at operativ fjernelse af den syge del af tarmen, kan være tilrådelig.

Hos nogle opstår komplikationer i form af:

- Akut betændelse, divertikulit. I efterforløbet udvikles en sjælden gang blodforgiftning
- Der kan gå hul på tarmen, og man skal da opereres akut
- Blødning
- Fisteldannelse. En fistel er en åbning mellem tarm og hud, mellem tarm og andre organer, eller mellem to forskellige afsnit af tarmen. Dette skal behandles med operation
- Forsnævninger i tyktarmen kan forekomme på grund af betændelse

Hvor hyppig er divertikelsygdom?

- Divertikler i tyktarmen kommer med årene
- Over 30 % af alle 60-årige og over 50 % af alle 70-årige har divertikler
- Der ses også divertikler hos yngre personer, men det er langt mere sjældent